

Arktinen elinympäristö

MAA

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Sopuli – arktisen maan asukki

- Sopulit ovat pohjoisen jyrsijöitä
- Sopuleita tavataan monia eri lajeja ympäri Arktista
- Pohjoismaiden vuoristoissa ja tuntureilla elää tunturisopuleita

Tundra on kylmä asuinpaikka

- Tundra on puutonta pohjoista paljakkaa
- Lämpötilat ovat matalia kesälläkin
- Vain ankariin oloihin sopeutuneet eläimet ja kasvit pärjäävät tundralla

Selviytymiskeinot lumen valtakunnassa

- Lumi peittää maata suuren osan vuodesta
- Moni eläin vaeltaa tai muuttaa talvea pakoon
- Tundralla talvehtivilla eläimillä on omat keinonsa selvitä

Hurja sopulivuosi

- Kun olot ovat suotuisat, sopulit lisääntyvät vauhdilla
- Tila ja ravinto käyvät vähiin, ja osa sopuleista lähtee vaeltamaan
- Vaellukset voivat ulottua kauas metsäisille seuduille

Sopulivuosina tunturit täyttyvät elämästä

- Suuret sopulimäärät houkuttelevat petoja
- Sopuleita jahdatessaan pedot jättävät muut eläimet rauhaan
- Sopulivuosina tunturit ovat täynnä elämää

Vaelluksen jälkeen

- Runsastuvat pedot ja vähenevä ravinto romahduttavat sopulikannan
- Monin paikoin jäljelle jää kaluttu maa papanakasoineen
- Sopulivuosia on nykyisin aiempaa harvemmin
- Tunturisopuli ei pidä ilmaston lämpenemisestä

Jääleinikki – pohjoisen kaunis kukka

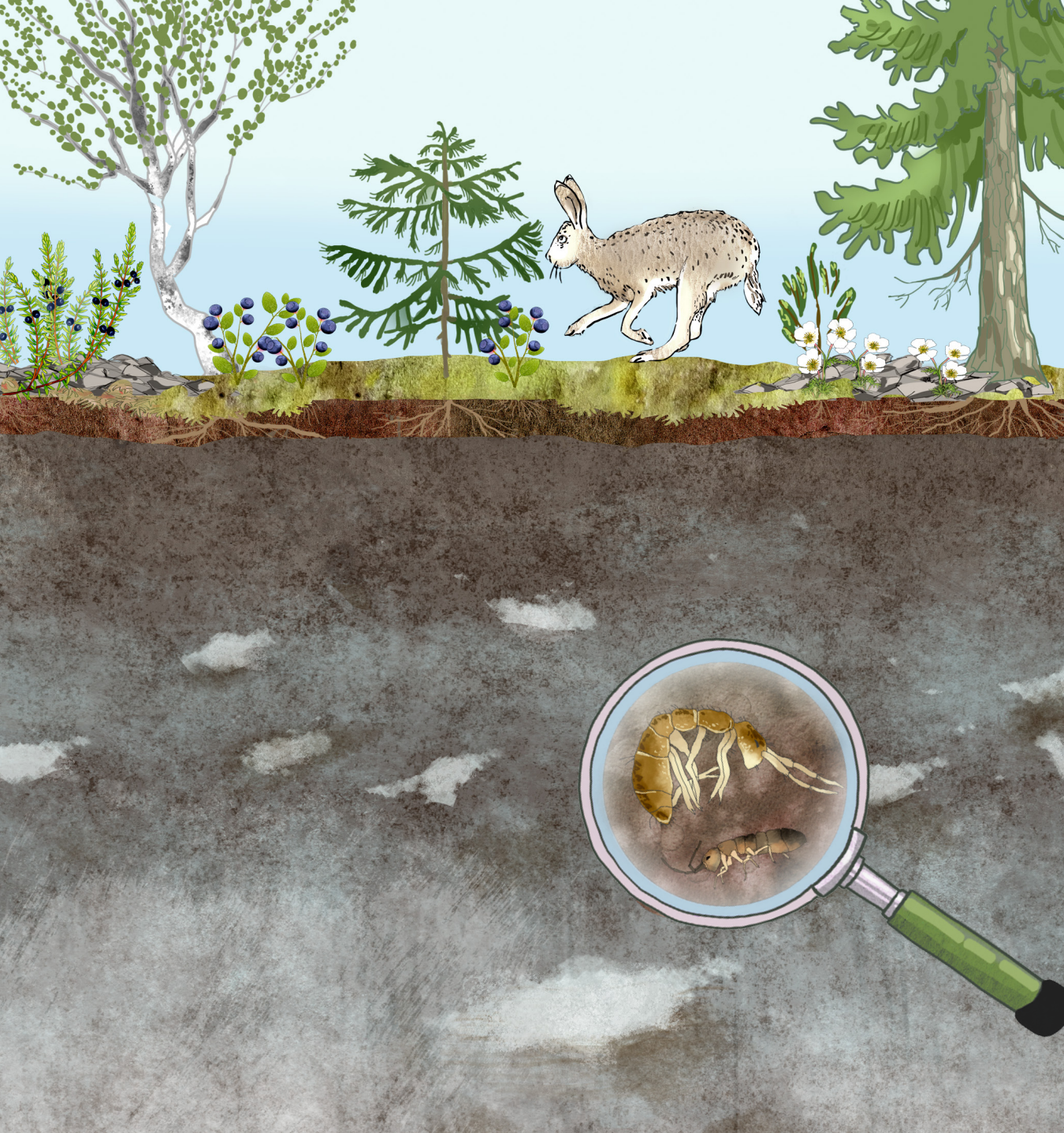
- Jääleinikki on karaistunut kukka
- Kaikkein kylmimmillä paikoilla vain harva kasvi selviää
- Jääleinikki kasvaa vuorten ja tunturien rinteillä

Arktis pensoittuu

- Ilmaston lämmetessä eteläisemmät kasvit levittäytyvät pohjoiseen
- Pensaat, puut ja heinät levittäytyvät tundralle
- Karujen kasvupaikkojen kasvit eivät siedä kilpailua

Ikirouta – ikuinen jää

- Arktinen maaperä on ohut ja karu
- Kylmillä alueilla maaperä on ikiroudassa
- Maaperässä elää sieniä, mikrobeja ja hyppyhäntäisiä

Routaisen maan muodot

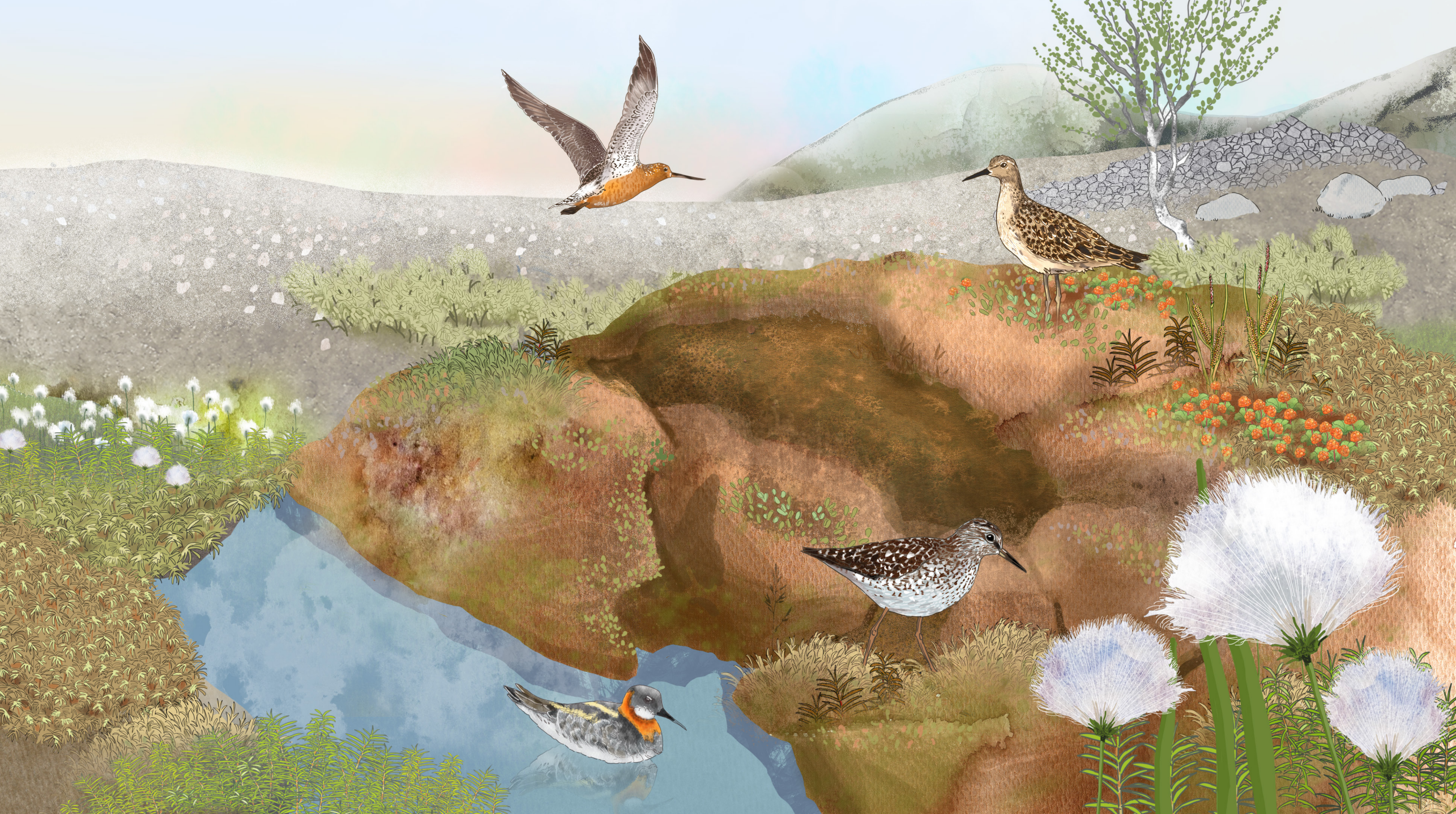
- Routa myllertää maata ja muovaa sen muotoja
- Palsat ovat ikiroutaisia turvekumpuja
- Palsasuot ovat luonnon rikkaita keitaita

Sulava arktinen maa

- Ilmaston lämpeneminen saa ikiroudankin sulamaan
- Sulaminen muuttaa arktista maisemaa
- Voi syntyä uusia lampia, ja puut voivat kaatua
- Ikiroudan sulaminen kiihdyttää ilmastonmuutosta

Yhteenveto

- Arktiset kasvit ja eläimet ovat sinnikkäitä ja ainutlaatuisia
- Lämpenevä ilmasto uhkaa pohjoisia lajeja
- Pohjoinen luonto lajeineen tarvitsee rauhaa ja suojelua

